





دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان اردبیل دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت درجه مقطع دکترای حرفه‌ای عمومی پزشکی

عنوان

بررسی عوامل مرتبط با تبعیت از درمان دارویی در بیماران دارای اختلال خلقی دو قطبی نوع I مراجعه کننده

به درمانگاه روانپزشکی بیمارستان فاطمی شهر اردبیل در سال ۱۳۹۸

استاد راهنما

دکتر پرویز مولوی

دکتر مهریار ندرمحمدی

استاد مشاور

دکتر بهنام مولایی

دکتر آنتا آذرکلاه

نگارنده

آیسان قراخانلو

زمستان ۱۳۹۸

شماره پایان‌نامه

تقدیم به

پدر و مادرم ، این دو تکیه گاه بزرگ زندگیم، که هر چه دارم مدیون همراهی و زحمات بی دریغ آنهاست

به پاس فداکاری ها، مهربانی ها و دل نگرانی هایشان

امروز

عزیزترین یادگار هفت سال زندگیم

پیشکش صبوری هایشان

سپاس گذاری

از اساتید عزیزم آقایان دکتر پرویز مولوی و دکتر مهیار ندر محمدی به خاطر زحمت های فراوان و راهنمایی هایی که در این مدت داشته اند سپاس گذاری می کنم.

از اساتید بزرگوام خانم دکتر آنیثا آذرکلاه و جناب آقای دکتر بهنام مولایی که بعنوان اساتید مشاور مرا راهنمایی نمودند متشکرم.

از همه اساتید فرزانه و فرهیخته ای که در راه کسب علم و معرفت مرا یاری نمودند کمال تقدیر و تشکر را دارم.

و در آخر برای تمام بیمارانم که در این مسیر سخت و طاقت فرسای پزشکی با بیماری شان زمینه یادگیری مرا فراهم کردند آرزوی سلامتی داشته و از همه آنها سپاسگذاری می کنم.

اما کلام آخر:

خداوندا

تورا به خاطر همه ی خوبی ها و مهربانیهایت شکر میکنم

ای مهربانترین مهربانان....

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

چکیده.....ذ

فصل اول: طرح تحقیق

۱-۱ مقدمه و بیان مسئله.....۲

۱-۲ تعریف واژه‌ها.....۴

۱-۳ اهداف پژوهش.....۶

۱-۳-۱ هدف کلی.....۶

۱-۳-۲ اهداف اختصاصی.....۷

۱-۳-۳ اهداف کاربردی.....۷

۱-۳-۴ فرضیات و سوالات.....۸

فصل دوم: بررسی متون

۲-۱ مبانی نظری.....۱۰

۲-۲ بررسی متون.....۱۹

فصل سوم: شیوه اجرای تحقیق

۳-۱ نوع پژوهش.....۳۱

۳-۲ جمعیت مورد مطالعه ۳۱

۳-۳ نمونه برداری و روش نمونه‌گیری و گردآوری اطلاعات ۳۱

۳-۴ روش تجزیه و تحلیل داده‌ها و بررسی آماری ۳۲

۳-۵ معیارهای ورود به مطالعه ۳۲

۳-۶ معیار خروج از مطالعه ۳۲

۳-۷ ملاحظات اخلاقی ۳۳

۳-۸ جدول متغیرهای مطالعه ۳۴

فصل چهارم: یافته‌ها

۴-۱ نتایج ۳۶

فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری

۵-۱ بحث ۴۷

۵-۲ نتیجه‌گیری ۵۱

۵-۳ پیشنهادات ۵۲

۵-۴ محدودیت‌های مطالعه ۵۳

منابع ۵۴

فهرست جداول

عنوان.....	صفحه
جدول ۱-۴ توزیع بیماران مورد مطالعه بر حسب سن.....	۳۶
جدول ۲-۴ جدول توزیع فراوانی نمرات موريسكى.....	۳۸
جدول ۳-۴ طبقه بندی افراد بر اساس نمرات موريسكى.....	۳۹
جدول ۴-۴ بررسی ارتباط وضعیت تأهل و اشتغال بیماران مورد مطالعه با تبعیت از درمان در آنان.....	۳۷
جدول ۵-۴ بررسی میزان تحصیلات افراد مورد مطالعه.....	۴۰
جدول ۶-۴ بررسی میزان درآمد افراد مورد مطالعه.....	۴۰
جدول ۷-۴ بررسی فراوانی افراد مورد مطالعه بر حسب قطع خودسرانه دارو.....	۴۱
جدول ۸-۴ بررسی رگرسیون عوامل دموگرافیک بیماران با تبعیت از درمان در آنان.....	۴۲
جدول ۹-۴ بررسی رگرسیون عوامل مرتبط با تبعیت از درمان دارویی به تفکیک متغیرها.....	۴۳
جدول ۱۰-۴ بررسی رگرسیون عوامل مرتبط با تبعیت از درمان دارویی.....	۴۴

فهرست نمودارها

عنوان..... صفحه

نمودار ۱-۴ بررسی جنسیت افراد مورد مطالعه..... ۳۶

نمودار ۲-۴ وضعیت تأهل افراد مورد مطالعه..... ۳۷

نمودار ۳-۴ بررسی وضعیت اشتغال افراد مورد مطالعه..... ۳۷

فهرست علائم اختصاری

ECT: Electroconvulsive Therapy

BPD: Borderline Personality Disorder & Bipolar Disorder

PTSD: Post-Traumatic Stress Disorder

بررسی عوامل مرتبط با تبعیت از درمان دارویی در بیماران دارای اختلال خلقی دوقطبی نوع I مراجعه کننده به درمانگاه روانپزشکی بیمارستان فاطمی شهر اردبیل در سال ۱۳۹۸

چکیده

مقدمه: تبعیت نکردن از درمان دارویی، مانعی مهم در اثربخشی درمان است. در این میان، آشنایی با علل تبعیت نکردن از درمان دارویی نقش بسزایی در تلاش برای رفع این مشکل دارد. نتایج حاصل از این پژوهش می تواند راه گشای روانپزشکان در مدیریت دارویی این بیماران و انتخاب روش های آموزشی بهتر جهت تبعیت دارویی بهتر بیماران باشد.

شیوه اجرای تحقیق: مطالعه‌ی حاضر از جمله مطالعات مشاهده‌ای و مقطعی بود که در نیمه‌ی اول و دوم سال ۱۳۹۸ در درمانگاه روانپزشکی بیمارستان آموزشی و درمانی دکتر فاطمی وابسته به دانشگاه علوم پزشکی اردبیل انجام شد. طی این مطالعه ۹۳ نفر بیمار مبتلا به اختلال دوقطبی تیپ ۱ که به درمانگاه روانپزشکی بیمارستان فاطمی مراجعه داشتند مورد بررسی قرار گرفتند. نمونه گیری در این تحقیق به صورت در دسترس می باشد. بیماران بعد از توضیح و اخذ رضایت‌مندی کتبی آگاهانه شرکت در پژوهش و با بررسی معیارهای ورود و خروج وارد مطالعه شدند. اطلاعات در این پژوهش از طریق پرسشنامه موربسی و دموگرافیک و به صورت مصاحبه انفرادی اخذ شد.

یافته‌ها: بررسی‌های ما ارتباط معناداری بین سن، نحوه درمان (تعداد داروهای مصرفی، سال‌های مصرف دارو)، میزان تحصیلات، فراموشکاری، عوارض دارویی، میزان موثر بودن دارو و اعتماد به پزشک معالج، با تبعیت از درمان نشان نداد. ($P > 0/05$). ارتباط معناداری بین جنسیت بیماران مورد مطالعه، اعتقاد به درمان دارویی محل سکونت بیماران و میزان دسترسی به دارو و میزان درآمد بیماران با میزان تبعیت آنها از درمان‌های دارویی را نشان داد. بررسی‌های انجام شده نشان داد که باور و قبول داشتن بیماری و جدی تلقی کردن بیماری و نیز مشارکت خانواده در مسیر درمان، موجب کاهش عدم تبعیت بیماران از درمان دارویی می‌گردد. ($P < 0/05$) یافته‌های ما نشان دادند که تأهل بیماران، نقش بسیار مهمی در تبعیت آنها از درمان ایفا می‌کند، لذا تبعیت در بیماران متأهل به مراتب بیشتر از بیماران مجرد می‌باشد. ($P < 0/05$)

بحث و نتیجه گیری: با توجه به شناسایی عوامل موثر بر تبعیت از درمان دارویی، میتوان راه را برای تبعیت هرچه بیشتر بیماران هموار کرد تا هزینه های اضافی به علت عدم تبعیت از درمان دارویی، بر بیماران و خانواده بیماران و جامعه تحمیل نشود، و درمان بهتر بیماران محقق شود.

کلمت کلیدی: اختلال دوقطبی نوع یک، تبعیت، عوامل مرتبط (با تبعیت از درمان دارویی)